

- כה. ויש מן הקהילות שנהגו לאמר פיוט מי כמוך בתוך 'נשמת כל חי' [אחר תבות ה' מי כמוך]^{לכ}, ויש מן הפוסקים שכתבו לבטל מנהג זה משום הפסק^{לג}.
- כו. כשחל י"ג באדר להיות בשבת למנהג השאמי ורבים בבלדי אין אומרים במנחת שבת 'צדקתך'^{לד}, ויש בבלדי שנהגין לומר צדקתך^{לה}.

פרשת פרה

פרשת פרה

- כז. חל ראש חודש אדר בימים ב' וד' בשבת, שלאחר פורים קוראים 'פרשת פרה'. חל ראש חודש ביום ו' או בשבת, בשבת שאחר פורים מפסיקים סדר ד' פרשיות [ולכן נקראת 'שבת הפסקה'], ובשבת שלאחריה קוראים פרשת פרה.
- כח. סדר קריאתה - מוציאים שני ספרי תורה, בראשון קוראים בפרשת השבוע, ובשני קוראים 'פרשת פרה' שהיא מתחילת פרשת חוקת עד 'והנפש הנוגעת תטמא עד הערב'.
- כט. הטעם לקריאת פרשת זו, שבזמן שהיה בית המקדש קיים היו מזכירים לעם לטהר עצמם מטומאת מת על ידי אפר פרה אדומה, כדי שיוכלו להקריב קרבן פסח, וגם בזמן הזה שאין בית המקדש קיים קוראים פרשה זו זכר לזה, ולהתחנן לפני הקב"ה שיזה עלינו מהרה מים טהורים, ונזכה להקריב לפניו קרבן הפסח במועדו בטהרה.

חיובה

- ל. יש מן הפוסקים הסוברים שקריאת פרשת פרה היא מן התורה^{לז}, ולפי זה יש לכוין בקריאתה לצאת ידי חובת מצוה מן התורה, ומן הראוי לקרוא 'פרשת פרה' בספר התורה היותר מוגה, ולשמוע קריאתה כפי מבטא אבותינו, כמו שנתבאר לעיל בדיני פרשת זכור.

טעות בקריאת פרשת פרה

- לא. קרא 'פרשת פרה' ובמקום לסיים הפרשה עד סופה, פסק ב'הגר הגר בתוכם' או ב'מים חיים אל כלי'^{לז}, וגלל הספר תורה כדרך שגוללין אותו להצניעו, חוזר ופותח ומתחיל מראש הפרשה וקורא עד סופה ומברך לפנייה ולאחריה^{לח}. ואם עדיין לא גלל, [אע"פ שכבר בירך ברכה שלאחריה^{לט}] חוזר וקורא מראש הפרשה בלא ברכה לפנייה, ובסיום מברך לאחריה^{לז}.

פרשת החודש

פרשת החודש

- לב. בשבת הסמוכה לראש חודש ניסן מוציאים שני ספרי תורה, בראשון קוראים בפרשת השבוע, ובשני קוראים 'פרשת החודש' שבפרשת בא, ובה נצטוו ישראל על מצות קרבן פסח.

^{לכ} כגון ק"ק ביצ"א כמובא בסידור פאר התפלה, ק"ק צ'אלע כמובא בזכרון תימן שם, מנהג קהילות חבר דומראן (הגר"ח דחבש שליט"א).

^{לג} החיד"א בס' טוב עין סי' י"ח אות ל"ה.

^{לד} שו"ע סי' רצ"ב ס"ב, וכ"ד מהרי"ץ בע"ח מהדו"ק. וכן מסר הגר"פ קורח שליט"א שכן מנהג רבים בבלדי, וכן ידוע על כמה בתי כנסיות בבלדי המשמרים מנהג אבותיהם שנהגים כן. [וזוה דלא כמש"כ בתכלאל המבואר עמ' שמ"ה שהמנהג הפשוט כד' מהרי"ץ במהדו"ב].

^{לה} עפ"י דברי מהרי"ץ בשו"ת פעולת צדיק ח"ג סי' ק"נ, ובעץ חיים מהדו"ב.

^{לז} כ"ה בתוס' ברכות י"ג א', וכדפירש מרן בסי' קל"ז, וכפירושו מוכח משאר בעלי התוס' שם.

^{לז} מחזור ויטרי סי' ר"מ.

^{לח} שו"ע קל"ז ס"ה.

^{לט} בשתילי זיתים העלה דברי הט"ז שכל שלא גלל, אע"פ שבירך ברכה אחרונה אין חוזר ומברך, ואמנם הא"ר ועוד אחרונים פסקו שהכל תלוי בברכה אחרונה, וכ"פ המשנ"ב ס"ק י"ז, ומ"מ עי' כה"ח ס"ק כ"ח שהעלה כדברי הט"ז משום סב"ל.

^מ שתילי זיתים שם ס"ק י"ג.

ראש חודש ניסן שחל בשבת

לג. ראש חודש ניסן שחל בשבת, מוציאים שלשה ספרי תורה. בספר הראשון קוראים שבעה עולים בפרשת השבוע. בספר השני קורא קריאת ראש חודש, ואומר קדיש. בספר השלישי קורא המפטיר בפרשת החדש, למנהג השאמי אומר קדיש, למנהג הבלדי אינו אומר קדיש.

פרק ב

חודש אדר

משנכנס אדר

א. משנכנס אדר מרבין בשמחה^{מא}, ולכן מי שיש לו דין עם גוי, ידון עמו בחודש אדר, שבחודש זה בריא מזלו של הישראל^{מב}.

אדר א'

אדר א' בשנה מעוברת

ב. כשהשנה מעוברת, אין קריאת המגילה ומצוות היום וקריאת ד' פרשיות נוהגות באדר א', אלא באדר שני בלבד^{מג}.
ג. יש אומרים שכשם שמצוות פורים אינו נוהג אלא באדר שני, כך לא נאמר משנכנס אדר מרבין בשמחה אלא באדר שני^{מד}, ויש אומרים שאף משנכנס אדר ראשון מרבין בשמחה^{מה}.

בר מצוה בחודש אדר בשנה מעוברת

ד. מי שנולד בחודש אדר בשנה פשוטה, והשנה שמלאו לו י"ג שנה היא שנה מעוברת, אינו נעשה לבר מצוה אלא בחודש אדר שני, כי חודש אדר שני הוא חודש אדר העיקרי, ובו נוהג ארבע פרשיות ופורים^{מו}. אבל מי שנולד בשנה מעוברת באדר ראשון, וגם השנה שמלאו לו בה י"ג שנה היא שנה מעוברת, נעשה בר מצוה באדר ראשון^{מי}.

ה. נער שנולד בכ"ט לאדר ראשון בשנה מעוברת, ונער אחר נולד באותה שנה בא' לאדר שני, ושנת י"ג אינה מעוברת, אותו שנולד בכ"ט לאדר הראשון אינו נעשה בר מצוה עד כ"ט לאדר בשנת י"ג, כדי שימלאו לו י"ג שנה, ואילו אותו שנולד אחריו באחד באדר השני, יהיה בן י"ג שנה בא' באדר של שנת י"ג^{מז}.

תענית יום פקודת השנה

ו. יום פקודת השנה ביום שנפטרו בו אביו או אמו שנוהגים להתענות בו מידי שנה, כשחל בשנה מעוברת מתענים באדר שני, כן הוא דעת מרן השלחן ערוך ומנהג ספרד^{מט}.
ז. אולם אם שנת הפטירה היתה מעוברת ונפטר באדר ראשון, נקבע יום השנה באדר ראשון.

מנין י"ב חודש לנפטר בשנה מעוברת

ח. מי שנפטר באדר בשנה פשוטה, ושנה אחריה היא שנה מעוברת, יש לומר עליו קדיש במשך אחד עשר חודש רצופים, [לנוהגים לומר קדיש אחר עשר חודש] או עד סוף שנים עשר חודש [לנוהגים עד סוף שנים עשרה

^{מא} תענית כ"ט א', וכתב המאירי שם וז"ל: הכל הערה שראוי להתפלל ולהודות לאל בכל עת ובכל זמן כפי הנאות למה שאירע באותו זמן וכן שצריך לברך על הטובה ועל הרעה.

^{מב} תענית כ"ט ב', ואע"פ שאין מזל לישראל כתב הריטב"א שם דה"מ בשאר ימים, אבל בשני חדשים אלו יש מזל שכן נגזר עלינו מן השמים. עוד תי' דאפשר דמזל לאו דוקא אלא על הגזרה קרי מזל בלשון בני אדם. ובמהרש"א תי' דמגלגלין זכות ליום זכאי. ועי' תוס' שבת קנ"ו א'.

^{מג} שו"ע תרצ"ז ס"א. שתילי זתים סוס"י תרפ"ח.

^{מד} שו"ת שאילת יעב"ץ ח"ב סי' פ"ח, תשובה מאהבה ח"ב סי' ש"א, מועד לכל חי סי' ל"א סנ"ב.

^{מה} עי' שו"ת חת"ס חו"מ סי' כ'.

^{מו} רמ"א סי' נ"ה ס"ו, שתילי זתים ס"ק ט"ז.

^{מי} שתילי זתים סי' נ"ה בשם הפר"ח והלבוש, [וציין דמג"א חולק], משנ"ב סי' נ"ה ס"ק מ"ג שכן הסכמת האחרונים דלא כמג"א.

^{מז} שו"ע סי' נ"ה ס"ו.

^{מט} שו"ע סי' תקס"ח ס"ז.